

En 'echt passend bij de koude grijze lucht en die eenzame vlakte, vlogen af en aan de kraaien, zwarte en bonte, en gingen soms brutaal-driest vlak bij de ganzen zitten.

Dát is het vogelleven bij die watervlakte in den winter. We waren meer als voldaan, we hadden voor den zooveelsten keer genoten als weinig andere, die stil, bang voor kou en wind, bij de kachel blijven.

En de Groningers ze weten van al dit vogelleven niets. Wél weten ze, dat het overstromd is, maar van dát, wat ons natuurliefhebbers zoo interesseert en genot verschaft, hebben ze niet het flauwste besef.

Alléén deden ons eenige geweerpatronen vermoeden, dat er tóch nog wel eenige belangstelling voor bestond.

En menige gans zal wel Kerstgans geworden zijn....

OVER HET NUT DER VOGELS.

A. Wetmore. Birds of Porto Rico. United States Department of Agriculture. Bulletin No. 326.¹⁾

ET is helaas waar, dat de mensch zich in zijne handelingen meer door eigenbelang dan door ethische factoren laat leiden. Ware dit laatste het geval, dan zou de meest krachtdadige vogelbescherming reeds lang een voldongen feit zijn. De eenige manier om hiertoe te geraken is dus, aan te toonen, dat eene rijke vogelwereld voor den mensch van groot oeconomisch belang is. Bovenstaand rapport bevat prachtige mededeelingen over het nut der vogels voor den landbouw en toont aan, hoe dringend noodig het is, dat in alle landen krachtige maatregelen tegen het uitroeien der vogels worden genomen.

De plantages op het eiland Porto Rico hebben ontzaglijk te lijden van groote insectenplagen. De eigenaren hebben dit ten laatste, en terecht, in verband gebracht met de vervolgingen, waaraan de vogels blootstaan. »De bevolking der landelijke districten, onbekend met de diensten, die de vogels bewijzen, plunderen de nesten en dooden de jongen, zonder noodzaak, of om ze als voedsel te gebruiken. Sommige soorten, die van groote oeconomische beteekenis zijn, worden als jachtwild beschouwd en gedood zonder rekening te houden met het jaargetijde en hunne waarde als insectenverdelgers.« Den aanleg van tuinen en het daarmee gepaard gaande verdwijnen van bosschen heeft mede vele vogelsoorten doen verdwijnen en in aantal verminderen. Op verzoek van de *Board of Commissioners of Agriculture* stelde de Amerikaansche *Biological Survey* een grondig onderzoek in. Niet minder dan 2200 vogelmagen, verzameld over het geheele eiland en gedurende alle jaargetijden werden daartoe door Mr. A. Wetmore onderzocht. De uitkomsten (die eigenlijk even goed betrekking hebben op de Nederlandsche koloniën in West-Indië) zijn dus volkomen betrouwbaar en hoogst belangrijk.

Niettegenstaande de suikerriet-velden geen nestgelegenheid bieden, treft men er veel vogels aan, die er hun voedsel, in den vorm van schadelijke insecten, komen zoeken, vooral tijdens het ploegen. Het maagonderzoek, maar ook waarneming, heeft geleerd, dat „geen vogel het riet in cenig opzicht schade doet en de soorten, die niet onmiddellijk nuttig zijn, richten geen nadeel aan.“ Vooral in den broedtijd, wanneer de vogels af- en aanvliegen om voedsel voor de jongen te halen, worden vele insecten buitgemaakt.

De koffie-plantages zijn een waar „eldorado“ voor de vogels, daar deze cultures meestentijds aan haar lot overgelaten kunnen worden. Behalve vele insecten, vinden de vogels er talloze wilde zaden en bessen. Men beweerde wel, dat de vogels zich aan de rijpende

¹⁾ Ook verschenen als Bulletin No. 45 van het Insular Experiment Station te Rio Piedras (Porto Rico).

koffiebossen te goed doen en daardoor schadelijk zouden zijn, maar, afgezien van het feit, dat de overvloed van wilde vruchten dit onwaarschijnlijk maakt en het verdelgen der insecten de aangerichte schade zou overtreffen, is gebleken, dat „de schade veroorzaakt werd door de ratten” en de vogels ten onrechte de schuld kregen.

Ook in de sinaasappel-boschjes zijn de vogels nuttig. „Sommige vogels, als de oriool, heeft men vruchten zien eten, maar in alle gevallen waren dit overrijpe vruchten, die reeds begonnen te bederven. De honingzuiger doet zich wel te goed aan het vruchtensap, wanneer de vrucht is opengebarsten,” dus geldt het hier alleen vruchten, die voor den mensch waardeloos zijn. „Geen vogel heeft men gawe vruchten zien beschadigen.”

Om eenige cijfers te noemen: Van den Cubaanschen groenen reiger (*Butorides virescens cubanus*) en den Torenvalk van Amerika (*Falco sparverius loquacula*) bestond het onderzochte voedsel uit niet minder dan resp. 54,3 % en 28,7 % van den hoogst schadelijken Molkever (*Scapteriscus didactylus*). Een wortelboorder van het suikerriet (*Diaprepes spengleri*) vormde voor resp. 18,5 % en 17,2 % het voedsel van den Vliegenvanger van Porto Rico (*Tolmarchus taylori*) en den Koningsvogel (*Tyrannus tyrannus*). Meikevers (*Lachnosterna* sp.) leverden voor 24,4 % het hoofdvoedsel voor den Mucaro (*Gymnasio nudipes nudipes*). Met deze voorbeelden meen ik te kunnen volstaan.

Als middel om den vogelstand te verbeteren zijn aangegeven: wettelijke bescherming van de vogels en hun nesten; beperkende jachtwetten; onderwijs; het aanplanten van boomen en struiken langs de wegen en tusschen de tuinen als nestgelegenheid, rustplaats en voor schaduw; het aanbrengen van nestkastjes; het aanplanten van wilde vruchten voor voedsel, en als bestrijding van de insectenplaag het invoeren in groote getale van nuttige vogels.

Hoewel het niet in mijne bedoeling ligt eene boekbeoordeeling te geven, vermeld ik nog, dat in het rapport al de inheemsche vogels besproken worden, met tabellen over de uitkomsten van het maagonderzoek. Eenige afbeeldingen en een gekleurde plaat verlichten den tekst zoodat het werkje als handboek voor de vogels van Porto Rico en omliggende eilanden van belang is.

's-Gravenhage,

CH. C. VAN DER VLIS.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Illustratie. — Door het te laat aankomen van clichés moesten wij tot onzen spijt eenige geïllustreerde artikelen uitstellen tot de volgende aflevering. DE REDACTIE.

De Brandaris draait weer. — Het licht is weer ontstoken, de rekken zijn weer geplaatst en de Directie van den Landbouw was zoo vriendelijk ons het rapport te zenden over den trek van 1919. De nachtelijke vluchten begonnen belangrijk te worden in het laatst van Augustus en bereikten ditmaal hun maximum in den nacht 25—26 October, maar het aantal rondvliegende en rustende vogels bleef belangrijk onder dat van vorige jaren. Een oorzaak daarvoor is niet aan te geven, eigenlijk was er niet een nacht met zachten Z.O.-wind en motregen en daaraan mag het gelegen hebben. 't Is misschien de moeite waard, om de kluiten te vermelden, die rondvlogen in den nacht op 31 October, vooral in verband met het feit, dat kluiten in ons land overwinteren. In het geheel vonden 208 vogels den dood, wat betrekkelijk veel is, in aanmerking genomen de weinig talrijke vluchten. De rapporteur, de heer J. v. d. Burgt, oppert de meening, dat de vogels in de vijf oorlogsjaren de rekken onttrokken waren. Een volgend jaar kan ons leeren, of de gissing juist is. Een kort bezoek, dat wij in October aan den toren brachten, overtuigde ons opnieuw van het groote belang der verbeterde vogeltrekken zoowel voor vogelbescherming als voor vogelstudien.

JAC. P. THIJSSSE.